

Leren & Leven in het Kindcentrum

Leren & Leven

Leren & Leven heeft een aanpak en een programma waarmee alle kinderen ondersteund en uitgedaagd worden in het ontwikkelen van hun unieke talenten. De aanpak richt zich op het vergroten van zelfvertrouwen, zelfbewustzijn én het geloof in het eigen kunnen. Het is een basisbehoefte om je goed te voelen over jezelf. Het accent ligt op het benoemen en bewustmaken van het gevoel dat een kind over zichzelf krijgt als het kiest voor positief gedrag. Kinderen leren op een speelse manier dat wat je denkt en wat je doet invloed heeft op het gevoel dat je over jezelf hebt en dat er altijd een positieve manier is om iets te doen. Zo wordt de intrinsieke motivatie voor positief gedrag gestimuleerd.

Naast activiteiten voor de groep is de aanpak van Leren & Leven gericht op (de relaties tussen) alle professionals en ouders/verzorgers binnen het kindcentrum. Een positief klimaat is een belangrijke voorwaarde voor een gezonde, positieve ontwikkeling van kinderen.

Bewezen effectief

De programma's van Leren & Leven zijn gebaseerd op Positive Action. De resultaten van Positive Action zijn met wetenschappelijk onderzoek vastgesteld voor zowel het leren als het gedrag van kinderen. Het programma is in oorsprong ontwikkeld in Amerika (sinds de jaren 70) en is daar wijd verspreid (meer dan 15.000 organisaties maken gebruik van het programma). Positive Action is in Nederland door Leren & Leven in samenwerking met kindcentra geschikt gemaakt voor de Nederlandse situatie. Het programma is 'datagestuurd', zodat niet alleen de implementatie en de borging van het programma ondersteund kunnen worden, maar ook de effecten in de Nederlandse context aantoonbaar zijn.

Doorlopende pedagogische lijn

Leren & Leven heeft een aanpak en (les-)programma's voor de kindcentra, het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. De aanpak richt zich op het stimuleren van samenwerking tussen de verschillende leefomgevingen (zoals school, thuis en opvang). Er worden daarbij steeds dezelfde principes gehanteerd en de focus ligt overal op het stimuleren van talentontwikkeling en het bouwen aan zelfvertrouwen en zelfbewustzijn. Dit maakt de aanpak en het programma bij uitstek geschikt voor het formuleren van een integrale pedagogische visie voor integrale kind centra of voorzieningen waar onderwijs en buitenschoolse opvang gecombineerd zijn. Leren & Leven kan worden gecombineerd met programma's uit de VVE, maar ook met programma's als Vreedzame School of SW-PBS. Tijdens het implementatieproces wordt altijd voortgebouwd op wat al aanwezig is en goed werkt.

Inhoud

Een positief klimaat is misschien wel de belangrijkste stimulans voor talentontwikkeling. Praten met elkaar in plaats van praten over elkaar vormt een belangrijk kenmerk van zo'n klimaat. In een omgeving waarin thuis en op school positief met elkaar wordt omgegaan en goed wordt samengewerkt, kunnen kinderen de uitdaging aangaan van het ontdekken van de beste versie van zichzelf. Leren & Leven biedt naast een (verdieping op een bestaand) klimaatprogramma ook concrete handvatten voor talentontwikkeling. Daarbij staan **zes thema's** centraal, die voor elke leeftijd en doelgroep uitgewerkt zijn in activiteiten en spellessen:

1. Wie ben ik?

De hondjes Snuffel en Snoet (handpoppen en afbeeldingen op praatplaten en posters) nemen in thema 1 kinderen mee in hun eigen ontdekkingstocht naar wie ze zijn. De activiteiten en verhalen gaan o.a. over hoe het lichaam eruit ziet, welke naam je hebt, dat iedereen anders is en wat ze al kunnen. De pedagogisch medewerker levert een positieve bijdrage aan het versterken van het zelfbeeld van de kinderen. Bijvoorbeeld door het versterken van de intrinsieke motivatie van kinderen voor positief gedrag door positieve emoties te benoemen en aan kinderen te vragen wat zij zelf van iets vinden.

2. Gezond denken en gezond zijn

Kinderen leren dat het belangrijk is om goed voor jezelf te zorgen en hoe ze dat kunnen doen. Samen met de hondjes Snuffel en Snoet ontdekken ze dat ze zelf iets kunnen (be-)denken en dat ze in staat zijn dingen te onthouden. Binnen het thema leren ze ook over eten en bewegen. Voor het zelfvertrouwen van kinderen is het belangrijk dat kinderen zelf leren kiezen. Kinderen stimuleren om te durven en zelf te ervaren en doet recht aan de autonomie van het kind.

3. Hoe zorg ik voor mijzelf?

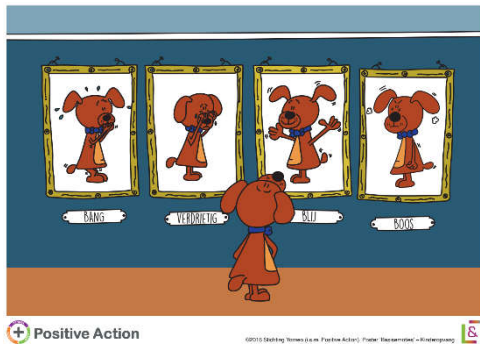
Binnen dit thema is er extra aandacht voor de ontwikkelingsstimulering van kinderen. Kinderen leren welke zintuigen en emoties ze hebben en hoe ze hiermee om kunnen gaan. Ze leren hoe ze goed voor zichzelf en hun omgeving kunnen zorgen. De pedagogisch medewerker laat de kinderen zelf ervaren wat ze zelf al kunnen en praat met de kinderen over hun ervaringen. Hiermee versterkt de pedagogisch medewerker de zelfstandigheid van het kind.

4. Hoe ga ik om met anderen?

'Behandel anderen zoals je zelf behandeld wilt worden' is de sleutel tot het goed met anderen overweg kunnen. Binnen dit thema staan de onderlinge interacties centraal. Kinderen leren hoe ze vriendelijk tegen elkaar kunnen zijn, hoe ze elkaar kunnen helpen en hoe ze samen kunnen delen en kunnen spelen. Snuffel en Snoet leren de kinderen hoe ze zelf een ruzie kunnen oplossen maar ook hoe ze samen plezier kunnen hebben. De pedagogisch medewerker ondersteunt de kinderen door een sensitieve houding waarin zij open vragen stelt en gevoelens herken, benoemt en accepteert.

5. Eerlijk tegenover mezelf en anderen

Kinderen ervaren wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. Ze leren de vier basisemoties herkennen en benoemen. Ook leren ze om voor zichzelf op te komen. De pedagogisch medewerker begeleidt de kinderen vanuit een sensitieve houding (gevoelens herkennen en benoemen, actief luisteren en doorvragen) waarmee de onderlinge interacties tussen de kinderen worden gestimuleerd.

6. Jezelf blijven ontwikkelen

Samen met Snuffel en Snoet ontdekken de kinderen dat als je iets blijft proberen je iets nieuws kunt leren. Ze ervaren wat ze allemaal al kunnen en snappen. De kinderen leren en ervaren dat ze een eigen mening hebben. De pedagogisch medewerker versterkt de autonomie van het kind door de eigen mening van het kind te waarderen.

Interactievaardigheden

In de doorontwikkeling van de speellessen zijn de zes interactie vaardigheden meegenomen van het Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek (NCKO). Te weten: sensitieve responsiviteit, respect voor de autonomie van het kind, structureren en grenzen stellen, praten en uitleggen, ontwikkelingsstimulering en het begeleiden van interacties tussen kinderen.

Deze zogenoemde interactievaardigheden dragen bij aan de ontwikkeling van kinderen op vier gebieden die ook de vier basisdoelen vormen uit de Wet van de Kinderopvang namelijk:

- Emotionele veiligheid
- Persoonlijke competentie
- Sociale competentie
- Overdracht van normen en waarden

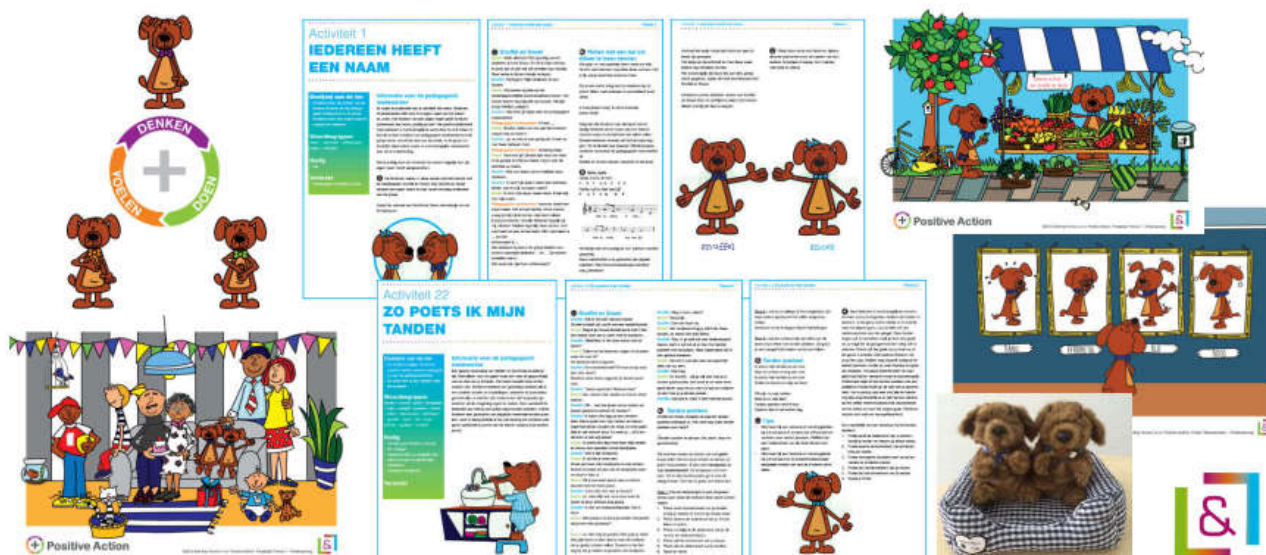
Werkwijze

De aanpak en het programma zijn zo ingericht dat deze goed aan te passen zijn aan de specifieke behoeften van uw setting en groep. Het gaat altijd om maatwerk omdat de inzet moet aansluiten op uw specifieke situatie en uw doelen. De implementatie en borging verloopt vooral door training. De training wordt waar mogelijk gegeven op de groep. Veelal wordt er vanaf de start ook een Leren & Leven coördinator binnen de eigen setting opgeleid.

Naast de benutting van de filosofie en de Denken-Doen-Voelen cirkel in de basishouding van elke professional zijn er 80 concrete speellessen rondom de zes thema's van 'Alles wat je bent' uitgewerkt. Dit biedt de ruimte om als team te bepalen hoeveel verschillende onderwerpen u wanneer aan bod wilt laten komen. Methodisch komen alle onderwerpen systematisch aan bod. Als dat beter past kunt u natuurlijk in de volgorde schuiven. Het is ook handig om van te voren te bekijken hoe Leren & Leven bij de al lopende activiteiten & thema's te benutten is.

Materialen

- 80 geheel uitgewerkte spellessen met verhalen, versjes, activiteiten, tips en inspiratie die gedifferentieerd zijn naar taalstimulering, motorische ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, zintuiglijke ontwikkeling, cognitieve ontwikkeling en creatieve ontwikkeling. Zowel de kinderen als de pedagogisch medewerker worden door de vormgeving continue meegenomen in de Denken-Doen-Voelen cirkel. Specifieke aandacht voor de interactie vaardigheden van de pedagogisch medewerker is verwerkt in de spellessen (instructiezijde).
- Een praatplaat bij elk thema en posters met de basisfilosofie
- De handpoppen Snuffel en Snoet
- Digitale omgeving met linken naar video's, melodietjes, knipbladen en alle andere materialen.
- Implementatiehandleiding
- Handreiking voor samenwerking met ouders/verzorgers en een opzet voor een aantal ouderavonden
- Concept jaarkalender

Meer informatie? We komen graag met u in contact

Meer informatie vindt u op de website www.lerenenleven.nl.